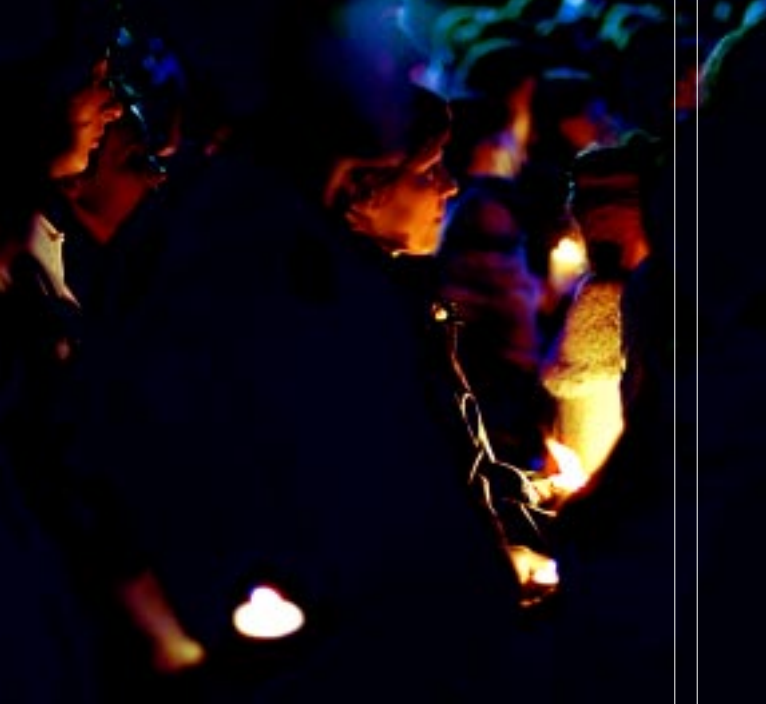

Tekst: Urša Červ
Fotografije: Bojan Stepančič

Živimo v svetu, kjer vsemu vlada finančni kapital in kjer je v toku zadnjih petdesetih let nastalo mnogo mednarodnih institucij, ki propagirajo globalizacijo/neoliberalizem; tako Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad in Svetovna trgovinska organizacija skrbijo za ekonomsko ureditev sveta, ki jo vzdržujejo s pritiskom. Taki investitorji imajo kratkoročne interese, pri čemer jih drugo ne zanima. Po obdobju hitre gospodarske rasti investitorji potegnejo svoj kapital iz držav, sproži se finančna kriza. Sledijo padec gospodarske rasti, brezposelnost in zaostritev socialnih razmer. Državam se nato dodeli nov kratkoročni kredit, ki je seveda samo uvertura v novo finančno krizo. Ves finančni kapital se steka v roke maloštevilne elite Zahoda. Tako revnejši postajajo iz dneva v dan še bolj revni na račun bogatih, ki postajajo še bolj bogati in z vsakim dolarjem več malo manj človeški. Bogati imajo svoj cilj in pri tem ne izbirajo sredstev.

Če bi vsak državljan razvitega sveta mesečno daroval samo en dolar, bi bil svet veliko lepši in boljši za marsikaterega našega sozemljana. Ste že kdaj pomislili, da bi tistih 500 tolarjev, za katere še sami ne veste, kako jih boste zapravili, vsak mesec raje namenili UNICEF-u ali pa Amnesty International? Zadeva je čisto enostavna - kontaktirajte jih, jim poveste svoj žiro račun in vsak mesec vam odtrgajo vsoto, ki ste jo sami določili. V denarnici se vam ne bo prav nič poznalo, na koncu leta pa boste konec koncev zbrali prav čedno vsoto 6.000 tolarjev in mogoče z njimi rešili slepote kakšnega svojega vrstnika v Afriki ali pa posredno pomagali po krivem obsojenemu ruskemu novinarju iz ječe!!! Če bi vsak enkrat mesečno skuhal kosilo za nekoga, ki si ga iz kakršnih koli že razlogov pač ne more skuhati. Ali na daljavo posvojil otroka. Ali pa zgolj pomagal svoji 60-letni sosedki čez cesto.

Vam je že kdaj prišlo na misel, da imate neznansko srečo, da živite v tem času in na tem koncu sveta? In da bi se morda lahko rodili kje drugje? Morda se dandanes nepravilne, nehumane stvari in naravne katastrofe dogajajo v drugi državi, na drugi celini, ki z našo nima nobene zveze in je od nas oddaljena tako fizično kot psihično. A stvari se utegnejo zelo hitro spremeniti in morda se bo jutri ravno Slovenija znašla v podobni situaciji. Tudi vi lahko jutri postanete vojni begunec - dvajsetletnik ali dvasetletnica, ki je še včeraj s prijatelji sproščeno srebal(a) kavico v svojem najljubšem lokalu ...

Kaplja v morje je še kako pomembna, saj je celo morje sestavljeno iz kapljic! Tako tudi udeležba na raznoraznih mirovnih shodih, demonstracijah ali pohodih morda samo na zunanji izgleda nekaj nepomembnega, a vendar je tako zelo bistvena. Velikokrat pomislimo: pa saj nič ne pomaga, če grem še jaz danes tja, a vendarle!

Stopiti na ulico je za čisto navadne državljane stopiti v najbolj neposreden možni stik s svetovnimi političnimi voditelji; če vam torej npr. Bushova politika ni všeč, pojdite na shod in s svojo prisotnostjo pokažite, da vam ni vseeno in da se ne strinjate. Če ostanete doma in se ne strinjate, tega svet okoli vas ne bo nikoli izvedel. Tudi referendum in volitve so tukaj za vas. Petičij je ogromno - samo podpisati se je treba. Igrati igro po pravilih države in njenega birokratskega stroja - toliko in toliko podpisov državljanov izraža nestrinjanje z državno politiko in zatorej je država prisiljena uvesti kakšno spremembo svoje politike za potencialno zadovoljstvo svojih državljanov. "Pa saj itak ne bo nič zaleglo, to je utopično!" porečete. Če bi vsak mislil tako, potem se v naši zgodovini ne bi zgodilo prav veliko. Nobena revolucija, noben napredek, noben obrat na boljše. Samo začeti je treba vedno pri malem. Pri sebi.

Tekst: Andreja Čokl
Fotografije: Matej Praprotnik

Sreda, 13. november 2002, španska obala Atlantika: 26 let star tanker Prestige, ki je plul pod zastavo Bahamov, je zajel požar. Že precej zastarela ladja je tvorila 77.000 ton nafte.

Torek, 19. november 2002: približno 250 kilometrov od obale se je tanker prelomil in potonil 3500 metrov pod morsko gladino. Po ocenah strokovnjakov naj bi iz potopljenega tankerja vsak dan izteklo okoli 120 ton nafte.

Suhoparna dejstva, ki smo jih pred nekaj meseci vsak dan slišali v radijskih in televizijskih poročilih ali prebrali v dnevnem časopisju. Večina ljudi je le nemočno skomignila z rameni. Sploh tisti nekoliko starejši vedo, da take nesreče niso nič novega in da je samo severozahodna španska obala, ki jo zato domačini kličejo kar "Mrtva obala", v zadnjih 25 letih doživela tri podobne nesreče.

K omenjenim številkam pa moramo dodati še »človeško« plat: kaj nesreča pomeni za ljudi na galicijski obali, kako bo črno zlato s svojimi strupenimi sestavinami vplivalo na floro in favno daleč naokoli ... Na območju, znanem po školjkah, hobotnicah, rakih in odličnih ribah, bosta še nekaj časa prepovedana ribolov in nabiranje lupinarjev in mehkužcev. 90.000 ljudi je tako ostalo brez svojega primarnega vira zaslužka. Ko nafta doseže obalo, velik del potone med pesek in mivko v spodnje plasti, odkoder postopno, a trajno onesnažuje okolje. Onesnažen je tudi del zaščitenega območja nacionalnega parka na atlantskih otokih. Španski minister za promet je katastrofo označil kot "španski Černobil", strokovnjaki pa se bojijo, da bi v primeru izlivanja vseh 77.000 ton nafte nesreča tankerja Prestige lahko prerasla v najhujšo ekološko katastrofo vseh časov.

Kot rečeno: nekateri le skomignejo z rameni in se v najboljšem primeru vprašajo "kam pelje ta svet" ali "kaj bo ostalo zanamcem". Drugi pa se odpravijo v Španijo, si nadenejo plinsko masko, v roke vzamejo zidarsko žlico ter na kolnih preživijo dan med strganjem koščkov nafte s tal. Med prostovoljci, ki so skupaj z domačini, vojaki in pripadniki različnih okoljevarstvenih organizacij čistili špansko obalo, ki po ocenah strokovnjakov še 20 let ne bo normalno zaživela, so se konec letošnjega januarja znašli tudi slovenski študenti. Fakulteta za pomorstvo in promet je v sodelovanju s Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani pripravila projekt "Ni nam vseeno".

39 študentov, prevladovali so 'pomorci', se je 23. januarja, po že dvakratnem odlogu odprave zaradi neurejenih razmer z bivališčem v Španiji, vendarle odpravilo na pot. Za avtobusni prevoz so poskrbeli sami oziroma s pomočjo pokroviteljev, za bivanje in prehrano pa je poskrbela španska vlada. Skupaj s prostovoljci iz drugih držav so z natančnostjo arheologov brskali po mivki in iskali koščke nafte v obliki žvečilnega gumija, s čeri strgali naftne madeže in presejali spodnje plasti mivke. V petih dneh so zbrali približno dve toni nafte. Sliši se veliko, a če pomislite na tistih grozečih 77.000 ton ...

Organizatorji so načrtovali še dve odpravi, ki bi pripomogli k še kakšnemu čistemu koščku obale, a zaradi prevelikega finančnega zaloga do njih verjetno ne bo prišlo. Vendar pomembno je pomagati, prispevati vsaj košček. Potem se lahko lotimo naših rek. Kajti MLADIM NI VSEENO!

POSLEDICE NESREČE TANKERJA PRESTIGE V ŠTEVILKAH:

- potopljeni tanker naj bi v morje puščal nafto še vse do leta 2006,
- zaradi nesreče je onesnaženih 654 od 1064 plaž na španski obali Atlantika,
- za ribolov in nabiranje morskih živali je zaprtih 915 kilometrov španske obale,
- samo v prvih dveh mesecih po nesreči je umrlo ali zbolelo med 65.000 in 130.000 ptic,
- ob vsej severozahodni španski obali se z onesnaženjem čez teden bojuje okoli 2500 prostovoljcev, več kot 2500 vojakov, 30 čistilnih ladij iz Španije in iz tujine ter 15 letal in helikopterjev.

Prostovoljcev za čiščenje španske obale je že dovolj, če pa vseeno želite sodelovati ali vsaj prebrati več o nesreči tankerja Prestige, odklikajte na:

- uradno stran projekta Ni nam vseeno: www.kiss.si/ni_nam_vseeno
- spletne strani okoljevarstvenih organizacij:
greennature.com/article1944.html
www.panda.org/news_facts/crisis/spain_oil_spill/index.cfm
earth.esa.int/ew/oil_slicks/galicia_sp_02
- spletne strani vseh večjih medijskih hiš

Prostovoljci na delu.

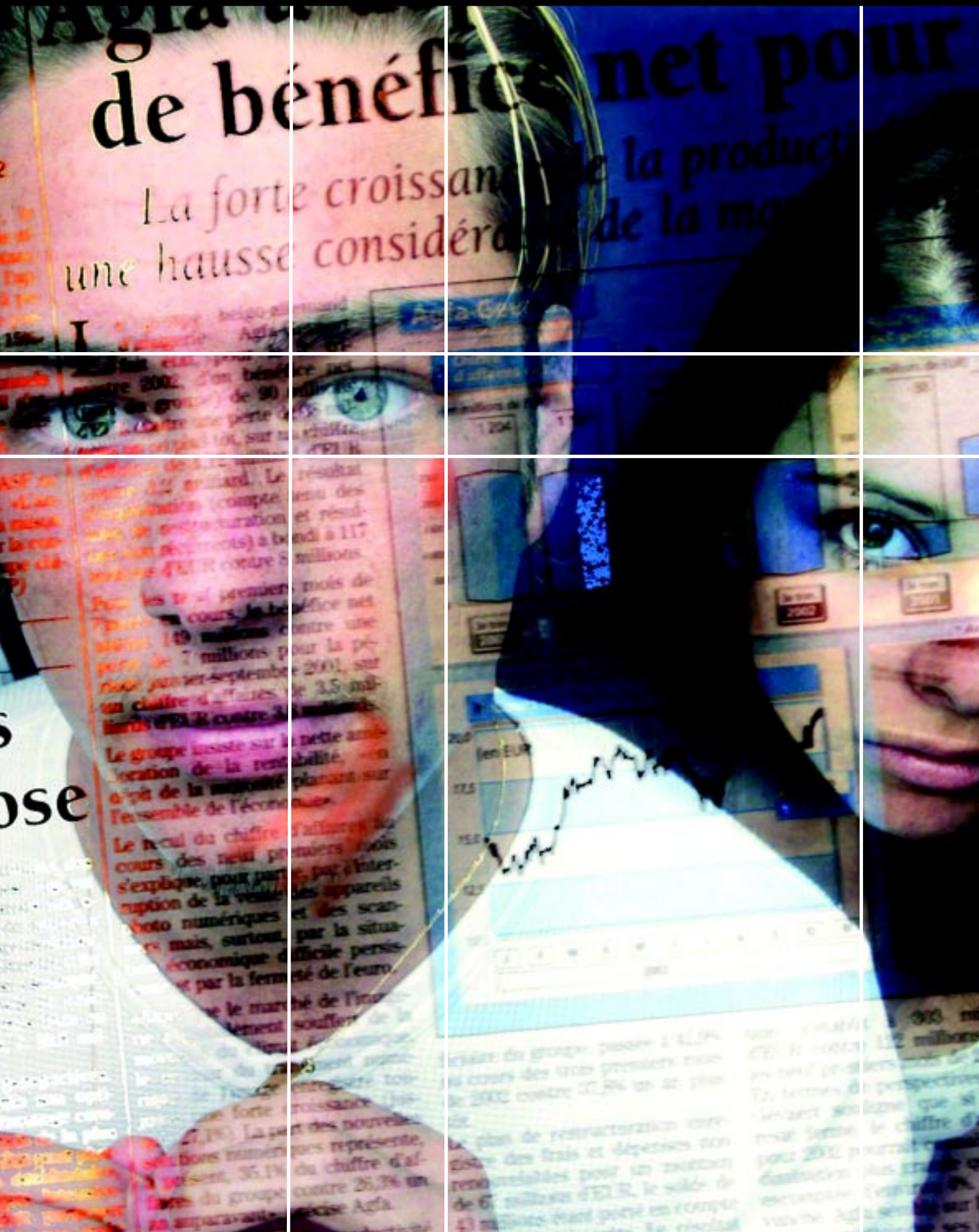

Za čiščenje nafte je potrebna popolna zaščitna oprema, obleka je vsak dan nova.

Tekst: Andreja Čokl

Fotografije: Audiovizualna knjižnica Evropske komisije

Marec vsako leto množico mladih postavi pred pomembno odločitev. Kam po srednji šoli? Naj poskusim poiskati službo ali naj nadaljujem šolanje? Katero študijsko smer naj izberem? Nekateri že od malega vedo, da bodo zdravniki, piloti, učitelji ali odvetniki. Še več pa je takih, ki še dan pred oddajo prijavnice za vpis na visokošolski študij ne vedo, kaj bodo napisali v rubriko "želim se vpisati na fakulteto ..., smer ...".

Ker ste se letošnji četrtošolci oziroma dijaki zadnjih letnikov srednjih šol za zeleni študij že odločili in zdaj nestrpno čakate na podatke o omejitvi vpisa, namenjam naslednje nasvete vsem tistim, ki vas podobna odločitev čaka v prihodnjih letih. In seveda vsem tistim, ki že pridno študirate in obenem razmišljate, kaj po diplomu. Še vedno so najpomembnejše želje in interesi posameznika, a delovnih mest žal ne delijo vsevprek kar na ulici. Nekateri želje žal ostanejo le želje. Zato je dobro vedeti, kateri poklici in predvsem kakšna izobrazba je pri nas in v Evropski uniji, ki smo ji vedno bližje, iskana in najbolj zaželena.

Na ljubljanski območni enoti Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (domačo spletno stran Zavoda najdete na www.ess.gov.si) vsako leto zberejo podatke o 'najbolj iskanih poklicih' preteklega leta. V bistvu gre le za pri njih prijavljene potrebe delodajalcev po določenih profilih delavcev. Lani so tako med poklici, ki zahtevajo sedmo stopnjo izobrazbe (univerzitetni ali visoki študij), največkrat iskali univ. dipl. ekonomiste, pravnike, dipl. ekonomiste z visokošolsko izobrazbo, profesorje razrednega pouka, univ. dipl. inženirje elektrotehnike in univ. dipl. inženirje računalniške informatike. Med poklici s šesto stopnjo izobrazbe (višja šola) pa so delodajalci prek Zavoda za zaposlovanje največkrat iskali ekonomiste, inženirje strojništva, elektrotehnike ali gradbeništva in višje upravne delavce.

Če končujete srednjo šolo in nameravate takoj po maturi ali zaključnih izpiti v službo, boste delovno mesto najlažje našli kot ekonomski tehnik, gimnazijski maturant, strojni ali zdravstveni tehnik in elektrotehnik. Med poklici, ki zahtevajo le dve ali tri leta poklicne šole, pa so najbolj iskani poklici prodajalec, voznik avtomobila, natakar, kuhar, zidar, ročni obdelovalec kovin, bolničar, blagovni ali administrativni manipulant, lesar, varnostnik in voznik cestnih motornih vozil.

Morda se vam bo zdela izbira zdaj lažja. Kot ekonomist ali pravnik z diplomu bom gotovo dobil službo, si verjetno mislite. Vendar pozor - vedeti morate, da sta ravno Ekonomska in Pravna fakulteta med najbolj obleganima, kar pomeni precejšnje število diplomantov in posledično veliko kandidatov za ponujena prosta delovna mesta. Je torej bolje imeti izobrazbo, ki jo išče največ delodajalcev in ki jo obenem ima največ iskalcev zaposlitve, ali je bolje študirati na fakulteti, ki ima majhno število študentov, a je tudi med delodajalci povpraševanja po takem kadru malo? Odločitev je vaša.

Če že iščete zaposlitev ali res gledate le na to, kako po končanem šolanju oziroma študiju dobiti službo, vam bodo prav prišli naslednji podatki: institucije Evropske unije bodo v letih 2004 in 2005 za potrebe širitve te zveze, katere del bo kmalu tudi Slovenija, za stalno dodatno zaposlile okoli 4700 ljudi (žal ne le iz Slovenije, se razume). V imenu teh institucij bo vsak razpis za prosta delovna mesta opravila Evropska služba za izbor kadrov (EPSO).

Prvi aktualni razpis za tolmače in vodje lingvističnih oddelkov naj bi izšel že konec marca ali v začetku aprila letos, maja pa bodo objavili razpis za stalna delovna mesta administratorjev, prevajalcev in asistentov. Do leta 2010 naj bi v institucijah EU tako dobilo zaposlitev 134 Slovencev. Med njimi ste lahko tudi vi, saj so razpisi javni in objavljeni na spletni strani europa.eu.int/epso/, EPSO pa bo tudi prijave sprejemal izključno prek interneta. Vsi kandidati za delo v omenjenih institucijah bodo morali opraviti obširen preizkus znanja, ki se bo začel s predizbirnim testom iz poznavanja Evropske unije in obvladovanja posameznih področij, za tiste najbolj uspešne pa nadaljeval s pisnim in nato še z ušnim preizkusom.

In kakšna znanja bodo iskali predstavniki Evropske službe za izbor kadrov? Brez znanja vsaj dveh tujih jezikov (sem sodijo jeziki držav članic EU) prav daleč na izboru ne boste prišli. Ni treba, da imate diplomu iz teh jezikov, zadostuje pogovorno in pisno znanje jezika, tako da lahko brez težav komunicirate, seveda če ne boste delali kot prevajalec ali tolmač. Mimogrede, to sta v Evropski uniji dva popolnoma ločena poklica. Večina uslužbenecv institucij EU tekoče govori vsaj tri, mnogi pa celo štiri ali pet tujih jezikov.

A samo znanje jezikov ne bo dovolj. Na prevod čaka več kot 4500 predpisov, ki pa so laikom, čeprav jezik obvladajo, precej nerazumljivi. Zato je za prevajanje potrebno pravniško znanje, zaželeno pa še bolj natančno poznavanje predpisov z določenega področja. Idealen uslužbenec naj bi bil tako na primer pravnik, ki dobro pozna predpise (tako slovenske kot evropske) na področju zdravstva, obenem pa je tudi prevajalec oziroma odlično obvlada več tujih jezikov. Pomembno je kombiniranje več znanj in dobro poznavanje svojega področja. Ekonomisti, pravniki in družboslovci so med najbolj iskanimi profili, tudi tehnični kadri so zelo iskani in predvsem dobro plačani, a samo izobrazba, kot rečeno, ne zadostuje.

Poleg vsega tega od kandidatov pričakujejo še nekaj menedžerskih spretnosti, komunikacijskih sposobnosti, fleksibilnost in seveda poznavanje dela z računalnikom. Tu zadostujejo osnovna programska znanja, obvladati morate na primer delo v programskem okolju Windows, znati uporabljati programe, kot sta Outlook in Excel, brez znanja uporabe interneta pa tako ali tako ne morete niti prebrati razpisa in poslati prošnje. K vsemu naštetemu dodajte še entuziazem in želja po spoprijemanju z nenehnimi izzivi.

Ne glede na to, ali iščete službo v Sloveniji ali vas bo obljubljeni prosti pretok ljudi in blaga popeljal preko naših meja, je potrebno začeti takoj. Tisti, ki še niste končali študija, ne razmišljajte le o eni zaposlitveni možnosti, spoznajte se z različnimi področji in študijskimi smermi, predvsem pa delajte že v času študija. Prva honorarna dela ali občasno delo prek študentskega servisa vam omogočijo spoznavanje nekega dela in ljudi, ki vas bodo nekoč morda sprejeli v službo. Če ste šolanje že končali in zaposlitev že iščete, bodite aktivni, nadgrajujte svoje znanje (vedno bolj pomembno je vseživljenjsko učenje), poskusite čim več različnih stvari, prijavite se na več razpisov in prej ali slej boste našli službo po svojem okusu.

Koristne informacije najdete tudi na spletnih straneh:

- www.ess.gov.si (Zavod RS za zaposlovanje)
- www.ess.gov.si/html/elementi-okvirjev/F-ncips.htm (Center za informiranje in poklicno izobraževanje)
- www.cpi.si (Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje)
- www.studentski-servis.com/kariera/index.html (koraki do zaposlitve)
- na straneh podjetij, agencij za zaposlovanje, na straneh z malimi oglasi...